

'Quickscan natuurtoets vervangende nieuwbouw Oostersedijk 9, Hattem'

Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van natuurwet- en regelgeving

- DEFINITIEF -

Colofon

Titel: Quickscan natuurtoets vervangende nieuwbouw Oostersedijk 9, Hattem
Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 09-133
Status: Eindrapport
Datum: 6 april 2009
Auteur: drs. E. (Etienne) de Vries
Veldonderzoek: drs. E. (Etienne) de Vries

Opdrachtgever: Dhr. A. van de Kamp

EcoGroen Advies BV

Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2009)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Vries, E. de (2009). Quickscan natuurtoets vervangende nieuwbouw Oostersedijk 9, Hattem. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 09-133. EcoGroen Advies, Zwolle.

Inhoud

Samenvatting

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel van dit rapport	1
1.2	Planvorming en situatie	1
2	Gebiedsbescherming	3
2.1	Ecologische hoofdstructuur en Natura 2000	3
2.2	Weidevogels en ganzen	4
3	Flora en fauna	5
3.1	Inleiding en afbakening	5
3.2	Methode van onderzoek	5
3.3	Flora	6
3.4	Broedvogels.....	6
3.5	Overige fauna	7

Geraadpleegde bronnen

Samenvatting

Aanleiding en doel van dit rapport

In opdracht van Dhr. v/d Kamp uit Hattem heeft EcoGroen Advies BV een natuurtoets opgesteld vanwege het voornemen om aan de Oostersedijk 9 te Hattem agrarische bedrijfsgebouwen te slopen en te vervangen door twee nieuwbouwwoningen. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

Situatie en planvorming

De planlocatie ligt in het agrarische buitengebied van de gemeente Hattem, nabij de IJssel en de rijkswegen N50 en A28. Op het terrein staan momenteel 5 schuren die gebruikt worden voor de fok van eenden. De schuren worden allen gesloopt. Op het vrijgekomen deel worden 2 woningen neergezet.

Uitwerking van gebiedsbescherming

Op basis van de ligging en aard van de ruimtelijke ingrepen kan geconcludeerd worden dat zij geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige gebieden die beschermd zijn krachtens de Natuurbeschermingswet of vallen onder de begrenzing van de EHS. Er zijn daarom geen conflicten met gebiedsgericht natuurbeleid te verwachten.

De planlocatie ligt aan de rand van door de provincie Gelderland begrenst 'beschermingsgebied voor weidevogels'. Gezien de al verstoorte omgeving (bewoning, agrarische bedrijvigheid) en de beperkte aard van de ingrepen worden geen significante effecten op het weidevogelgebied verwacht. De sloop vindt buiten het broedseizoen plaats.

Beschermde en bedreigde flora en fauna

Er is een veldbezoek uitgevoerd op 3 april 2008. Daarbij is met name gelet op de geschiktheid van de te slopen bebouwing voor broedvogels, vleermuizen en Steenmarter.

Met uitzondering van broedvogels worden er in het geheel geen vanuit de Flora- en faunawet ontheffingsplichtige flora en fauna verwacht. Voor broedvogels geldt dat zij tijdens het broedseizoen niet verstoord mogen worden en dat nesten niet mogen worden geschaad.

Effectbeoordeling, eindconclusies en aanbevelingen

- Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde gebieden of ontheffingsplichtige soorten (met uitzondering van broedvogels). Een vergunning of ontheffing in het kader van natuurwet- of regelgeving is niet aan de orde.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt een standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van dit rapport

Dhr. Van de Kamp heeft een eendenfokkerij aan de Oostersedijk 9 te Hattem. Het voornemen is de fokkerij op te heffen en de agrarische bedrijfsgebouwen te slopen. In het kader van de 'Rood voor Rood-regeling' worden er twee woningen teruggeplaatst op de locatie van de huidige kavel.

Bij de realisatie van de plannen kan mogelijk schade ontstaan aan in de Flora- en faunawet beschermde soorten of kunnen mogelijk negatieve effecten optreden op gebieden met een beschermde status.

De voorliggende natuurtoets heeft tot doel om in beeld te brengen in welke mate de voorgenomen plannen conflicteren met vigerende natuurwet- en regelgeving. Dit gebeurt aan de hand van een bureaustudie en een éénmalig veldonderzoek. Vervolgens worden handreikingen gegeven ten aanzien van mitigatie en compensatie en adviezen over de te nemen vervolgstappen zoals een ontheffings- of vergunningaanvraag of vervolgonderzoek.

1.2 Planvorming en situatie

Beschrijving van de voorgenomen plannen

De planlocatie bestaat uit een woonboerderij met aangebouwde schuur, vier vrijstaande schuren en een paardenbak. Deze objecten zijn op de luchtfoto in figuur 2 benoemd. De vier vrijstaande schuren worden geheel gesloopt. De schuur die aan de woonboerderij is aangebouwd wordt deel verwijderd. Het voornemen is om de sloop in het najaar op te starten. In een later stadium zullen op de locatie van de huidige paardenbak twee nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd (zie foto figuur 1).

De vier vrijstaande schuren staan op een stenen fundering en hebben stalen wandplaten en een golfplaten dak. De aan de woning gebouwde schuur heeft een steens muur met een golfplaten dak.

Figuur 1.

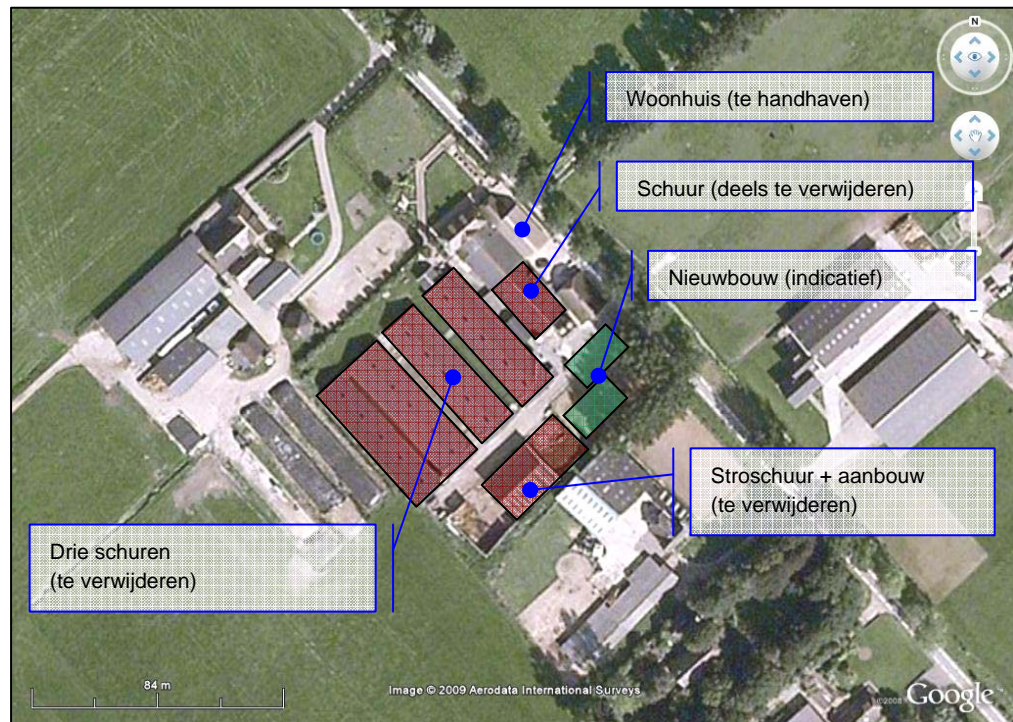
Locatie van de paardenbak waar de twee nieuwbouwwoningen zijn gesitueerd. De schuur rechts in beeld zal worden gesloopt.

Situering en kenmerken van het gebied

De planlocatie ligt in het buitengebied van Hattem, globaal ingesloten tussen de IJssel en de rijkswegen A28 en N50. De omgeving is sterk agrarisch met verspreid liggende bedrijven in een relatief open weidelandschap. Een ruimer overzicht van de ligging van het plangebied is te vinden op de luchtfoto in figuur 3.

Op het terrein van dhr. Van de Kamp is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de perceelgrens staan verspreid bomen en struiken, met name populieren (recent afgezet) en jonge wilgen.

De natuurwaarden op het terrein zijn laag.

Figuur 2.
Luchtfoto met weergave van de huidige situatie en de voorgenomen plannen. (kaartbron: Google Earth)

2 Gebiedsbescherming

De bescherming van natuurgebieden en andere locaties met specifieke natuurwaarden is in de volgende wet- en regelgeving vastgelegd:

- **Natuurbeschermingswet 1998**, waarin de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn is geïmplementeerd regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten;
- **Nota Ruimte**, in streekplannen uitgewerkt voor de bescherming van ondermeer de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

Ontwikkelingen en activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden moeten getoetst worden op hun mogelijke schadelijke effecten.

2.1 Ecologische hoofdstructuur en Natura 2000

Het meest dichtbij gelegen onderdeel van de EHS ligt op een afstand van 750 meter en valt samen met de uiterwaarden van de IJssel. Dit is tevens de grens van het meest dichtbijgelegen Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden IJssel'. De ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied is weergegeven in figuur 3.

Gezien de beperkte reikwijdte van eventuele negatieve effecten die uitgaan van de plannen en het ontbreken van ecologische relaties met de EHS en Natura 2000, wordt geconcludeerd dat het initiatief met zekerheid geen invloed heeft op deze beschermde gebieden. Het initiatief conflicteert dus niet met de Natuurbeschermingswet en het 'Nee, tenzij-regiem' van de EHS en een vergunning is dan ook niet aan de orde.

Figuur 3.
Ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS en het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden IJssel'.
(Bron kaartondergrond: Ministerie van LNV)

2.2 Weidevogels en ganzen

In het streekplan of in het bestemmingsplan kunnen ook natuurwaarden buiten de EHS beschermd zijn. Hierop is provinciale regelgeving van toepassing, zoals bijvoorbeeld het compensatiebeginsel.

In figuur 4 is te zien dat het gebied ten zuidwesten van plangebied grenst aan 'beschermingsgebied voor weidevogels'. Ganzenoerageergebied is niet aanwezig. In het Streekplan 2005 van de provincie wordt met betrekking tot de bescherming van weidevogelgebied het volgende gesteld:

"de Weidevogel- en ganzengebieden buiten de EHS die van provinciaal belang worden geacht, worden beschermd tegen doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en verstoring." [Streekplan pg. 55]

Door uitvoering van de plannen kan verstoring optreden van broedende weidevogels. Deze verstoring zal echter beperkt van aard zijn. De sloop van de schuren zal in de winterperiode plaatsvinden, buiten het broedseizoen van vogels. De bouwfase vindt mogelijk wel tijdens het broedseizoen plaats. De uitstralende effecten van de bouw zullen echter zeer beperkt zijn, mede ook vanwege het intensieve gebruik van het plangebied en omliggende kavels als woon- en werkterrein. Verwacht wordt daarom dat er ten gevolge van de plannen geen significante verstoring van beschermingsgebied van weidevogels zal plaatsvinden.

Figuur 4.
Ligging van het plangebied ten opzichte van beschermingsgebied voor weidevogels. (Bron kaartondergrond: Atlas Groen, provincie Gelderland)

3 Flora en fauna

3.1 Inleiding en afbakening

De Flora- en faunawet is vlakdekkend van toepassing in ons land. De wet verplicht een ieder die plannen of activiteiten ontwikkeld zich er van te vergewissen dat geen schade wordt toegebracht aan beschermde planten of diersoorten. Daarnaast is er een groep van soorten die niet weliswaar beschermd zijn, maar wel in hun voortbestaan worden bedreigd. Deze soorten staan op de zogenaamde Rode lijst en behoeven extra aandacht.

In dit hoofdstuk is per soortgroep beschreven welke beschermde en bedreigde planten en diersoorten binnen de invloedssfeer van de plannen aanwezig zijn of zijn te verwachten. De nadruk ligt daarbij op beschermde soorten die ontheffingsplichtig zijn - de zogenaamde soorten van Tabel 2/3. Soorten van de Rode lijst worden in beeld gebracht voorzover hun aanwezigheid uit bureaustudie of veldonderzoek naar voren komt.

Op basis van de terreinkenmerken en aard van de plannen zoals beschreven in § 1.2 is beoordeeld dat het gebied lage natuurwaarden heeft en dat er in de groep van beschermde soorten alleen broedvogels te verwachten zijn. Deze groep wordt dan ook in een aparte paragraaf beschreven.

3.2 Methode van onderzoek

Op 3 april 2009 is een veldonderzoek uitgevoerd op de locatie. Daarbij is het gehele plangebied en een zone daarbuiten vlakdekkend bekeken. Alle bomen en gebouwen zijn verder geïnspecteerd op het voorkomen van holten en gaten die gebruikt kunnen worden door holenbroeders of vleermuizen.

Bij de bespreking van de resultaten per soortgroep zijn ook literatuurgegevens geraadpleegd, met name de rapportage van het Natuurloket (zie tabel 1). Te zien is dat het plangebied overwegend niet tot slecht onderzocht is. Er zijn geen beschermde soorten bekend.

Rapportage Natuurloket

Het Natuurloket www.natuurloket.nl biedt per kilometerhok (1 vierkante kilometer) een weergave van het voorkomen van beschermde en bedreigde soorten per soortgroep. In veel gevallen ontbreken echter recente onderzoeksgegevens of is er onvolledig of geheel geen eerder onderzoek verricht.

Tabel 1.

Rapportage van het Natuurloket (datum 6 april 2009) van het kilometerhok X197/Y501 waar het plangebied in gelegen is. (Bron: Natuurloket)

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						niet	-	1975-1990
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen					1	slecht	51-100%	1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren						matig		1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

3.3 Flora

In of in de directe nabijheid van het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten. De vegetatie in het plangebied is sterk cultuur bepaald. Er staan tuinsorten en verder uitsluitend 'storingssorten' van ruderaal omgeving. Effecten op strikt-beschermde soorten zijn uit te sluiten.

3.4 Broedvogels

In het plangebied zijn verspreid broedende tuinvogels te verwachten, zoals merel, heggemus et cetera. In de te slopen bebouwing zijn geen broedvogels te verwachten. Incidenteel broed er een houtduif in de stroschuur. Soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen zoals Kerk- of Steenuil zijn met zekerheid niet aanwezig.

Het is niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen ten opzichte van broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en we wijzen er op dat in het kader van de Flora- en faunawet voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

3.5 Overige fauna

Grondgebonden zoogdieren

Met name in struweel en rond de boerderij is een aantal vaste verblijfplaatsen van laag-beschermd, kleine zoogdiersoorten te verwachten c.q. vastgesteld, namelijk Bosmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Huisspitsmuis en Egel. Het voorkomen van de middel-hoog beschermde Steenmarter is uit te sluiten.

Effecten op strikt-beschermd soorten zijn zodoende uit te sluiten.

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt-beschermd. Uit inspectie van de te slopen bebouwing wordt geconcludeerd dat deze niet geschikt is voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. De constructie laat geen ruimte voor verborgen ruimten waar zich vleermuizen kunnen vestigen. Het plangebied is tevens niet van belang als vliegroute of onmisbaar foerageergebied voor vleermuizen.

Effecten op vleermuizen kunnen daarom worden uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Water is in en in de nabijheid van het plangebied afwezig, zodat het voorkomen van vissen en amfibieën kan worden uitgesloten. Mogelijk zijn incidenteel zwerfende exemplaren van Gewone pad en Bruine kikker aan te treffen. Voor deze laag-beschermd soorten geldt echter automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9 en 11 en 12 uit de Flora- en faunawet.

Reptielen zijn niet aanwezig en ook niet bekend uit de omgeving.

Effecten op deze soortgroepen zijn uit te sluiten.

Ongewervelden

In het plangebied zijn geen beschermde of bedreigde dagvlinders, libellen of andere ongewervelden bekend (Natuurloket). Wegens het ontbreken van geschikt habitat kunnen beschermde soorten uit deze groep worden uitgesloten en zijn geen effecten te verwachten.

Geraadpleegde bronnen

- **Literatuur:**

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna (www.minlnv.nl).

Provincie Gelderland (2005). Streekplan 2005. Kansen voor de regio's.

- **Internet:**

Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Natuurloket (www.natuurloket.nl).

Provincie Gelderland (www.gelderland.nl)

RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).

Ministerie van LNV (2007). Natura 2000-gebieden. (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

